A°. 1847. | N°. 264.

Opregte | *Woensdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 10 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van den Zondag, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 7 November.

Volgens een duitsch dagblad, zou de universiteit te Dorpat in Rusland zijn opgeheven. Als de reden daarvan wordt opgegeven, dat de daar onder de jongelieden heerschende geest reeds langen tijd bij de russische regering argwaan had verwekt, welke nog was toegenomen, sedert verscheidene Polen zich derwaarts hadden begeven ter volbrenging hunner studien. — Het berigt der opheffing van de hoogeschool behoeft echter, gelijk er wordt opgemerkt, allezins bevestiging.

— Uit Florence wordt, onder dagteekening van 29 October, geschreven, dat, van wege de regering van Toscane, een door haar met Zweden en Noorwegen gesloten handels-verdrag is bekend gemaakt. — Lord *Minto* had voor eenige dagen ten hove het middagmaal gebruikt, en herhaalde malen conferentien gehad, zoowel met den Groothertog, als met de ministers. — Van wege de gemeente Pontremoli is een zeer krachtig protest tegen het afstaan van die landstreek aan Modena, bij het bestuur van Toscane ingediend. Daarin wordt gezegd, dat de inwoners het onwrikbare besluit hebben genomen, om zich niet anders van Toscane te laten afscheiden, dan door kracht van wapenen. Het gemeente-bestuur heeft tevens alle verantwoording van zich afgeschoven, nopens de nadeelige gevolgen, welke de opgewondene stemming van het volk zou kunnen na zich slepen, indien aan deszelfs verlangen niet mogt worden voldaan. — De opgaaf, dat het gebied van Fivizzano reeds door de regering van Modena zou bezet zijn, is voorbarig; volgens de laatste van daar te Florence ontvangen berigten, kan men veeleer aannemen, dat de bevolking onder de wapenen is, om zich tegen de van Modena aankomende troepen te weer te stellen.

Volgens berigten uit Florence van 30 October, is de Prins *van Joinville*, na zich eenige dagen in Livorno te hebben opgehouden, alwaar hij met den franschen gezant aan het toscaansche hof, den graaf *de la Rochefoucault*, verscheidene bijeenkomsten heeft gehouden, aan boord van de *Titan* naar de golf van Spezzia teruggekeerd, alwaar zich thans ook het linieschip *Jupiter* bevindt, dat tot nu toe te Portoferrajo was gestationeerd. In 't geheel bevinden zich op dit oogenblik in die golf vijf linieschepen en drie stoombooten, welke men zegt dat weldra nog zullen worden vermeerderd. De vereeniging van eene zoo aanzienlijke zeemagt daar ter plaatse geeft te Florence tot allerlei veronderstellingen aanleiding; te meer, omdat men met verwondering heeft opgemerkt, dat de Prins *van Joinville*, tijdens zijn verblijf in het groothertogdom, geen bezoek aan het toscaansche hof heeft afgelegd.

Het piemontesche dagblad meldt, dat de Koning van Sardinie geheel hersteld is van de ziekte, die hem genoodzaakt had eenige dagen het bed te houden, en den 29sten October de oefeningen der troepen heeft bijgewoond. — De genoemde Vorst heeft zijne goedkeuring gehecht aan het ontworpen wetboek voor de criminele regtspleging, waarbij de openbare en mondelinge behandeling der zaken is aangenomen. Ten einde de regtspleging meer voor allen gelijk te maken, heeft Z. M. bij diezelfde gelegenheid alle bijzondere regtbanken en privilegien afgeschaft. Als het hoogste regterlijke collegie is een hof van cassatie ingesteld, hetwelk in Turin gevestigd is, en in rang onmiddelijk op den staatsraad volgt. De betrekkingen van procureur-generaal en fiskaal-generaal, die vroeger vereenigd waren, zijn nu gescheiden. De grenzen der politie zijn naauwer beperkt, en het bestuur der politie is van het ministerie van oorlog afgenomen en onder dat van binnenlandsche zaken gebragt. — Verder heeft Z. M. goedgekeurd eene wet op de inrigting der provinciale en gemeente-besturen. Daarbij is de vrije keuze voor de gemeente-raden aangenomen, en zijn de meest vrijzinnige bepalingen, omtrent de provinciale inrigting, tot grondslag genomen. Onder anderen is daarbij voorgeschreven, dat de registers van den Burgerlijken Stand, die tot nu toe door de geestelijken werden gehouden, voortaan tot de bemoeijenissen der burgerlijke administrative magt zullen behooren. Voorts zijn ook omtrent de uitoefening der geneeskunde nieuwe en belangrijke verordeningen gemaakt. In de hoofdstad is een geneeskundige raad ingesteld, aan welks hoofd de secretaris van het ministerie van binnenlandsche zaken geplaatst is. — Bovendien is eene nieuwe wet op de drukpers bekend gemaakt, waarbij de censuur aanmerkelijk wordt ingekort, en, volgens de eigene woorden der wet, al die vrijheid in het schrijven en drukken wordt toegestaan, welke is overeentebrengen met de belangen der godsdienst, der zedelijkheid en van den Staat. Deze vrijzinnige veranderingen hebben bij de bevolking een diepen indruk gemaakt, en algemeen groote vreugde gebaard.

Bij koninklijk besluit van 29 October, is de aanleg van een spoorweg van Turin naar Genua, over San Pier d'Arena, en de aanbesteding der daartoe betrekkelijke werken voor de som van 3,600,000 liren, goedgekeurd.

— Uit Rome wordt, onder dagteekening van 28 October, als zeker geschreven, dat de kardinaal *Ferretti* ten ernstigste er op bedacht is, om als staats-secretaris aftetreden. De kardinaal *Amat* wordt als zijn opvolger gedoodverwd. Men schrijft de aftreding van den eerstgenoemden prelaat voornamelijk toe aan de zwarigheden, die hij in het ten uitvoer leggen zijner ontwerpen tot hervorming, en wel bijzonder van het buitenland, ondervindt.

VAN DEN RIJN, 8 November.

De proclamatie, welke de zwitsersche Landdag den 4den dezer uitgevaardigd heeft [zie onder Parijs], heeft nu alle hoop op het behoud van den vrede in Zwitserland weggenomen. Volgens de laatste tijdingen, was het kanton Freiburg reeds door eedgenootschappelijke troepen omsingeld, en Neufchatel bezet; — 't geen echter zonder tegenstand had plaats gehad. Men verwacht nu dagelijks het treurige berigt, dat het gebulder van het geschut zich in de anders vreedzame dalen van Zwitserland doet hooren. Indien de krijg uitbarst, zal het een vreesselijke burgeroorlog zijn.

Het dezer dagen in het oostenrijksche regeringsblad geplaatste betoog over de aangelegenheden in Zwitserland heeft hier groot opzien gebaard. Dat het oostenrijksche kabinet de zaak van het afzonderlijke verbond, zoo in een staatkundig als in een godsdienstig opzigt, voorstond en in zijne bescherming nam, was algemeen bekend; maar dat het zich zoo heftig zou uitlaten, had men niet verwacht. Wat betreft de vermoedelijke handelwijze van Oostenrijk, in geval de afzonderlijk verbondene kantons het onderspit mogten delven, deze is genoegzaam optemaken uit de verklaring van het genoemde dagblad, dat de zwitsersche Landdag „het radicalismus vertegenwoordigt". — Uit hoofde van de gewigtige grondbeginselen, die bij het zwitsersche geschil op het spel staan, is het eene zaak van groot staatkundig belang voor geheel Europa. — Het bij herhaling verbreide gerucht, dat het bankiershuis *v. Rothschild* met het zwitsersche eedgenootschap eene leening heeft gesloten, of zal sluiten, is, volgens van goederhand medegedeelde opgaven uit Frankfort, geheel ongegrond.

De prijzen der levensmiddelen zijn in deze streken, vooral aan den Boven-Rijn, stijgende; 't geen men voornamelijk aan belangrijke verzendingen naar Zwitserland wil toeschrijven.

— De wijn-oogst is aan den Rijn gedeeltelijk afgeloopen. Wat de hoeveelheid betreft, is de opbrengst nog minder dan men verwachtte. De hoedanigheid der vruchten is zeer uiteenloopende, naar gelang van de plaatselijke gesteldheid.

PARIJS, 7 November.

Voor eenigen tijd hebben de fransche oppositie-bladen verkondigd, dat, bij het afstaan van mijnen in Algerie, omkooping en meer dergelijke kwade praktijken hebben plaats gehad. Het officiële dagblad berigt heden, dat de minister van oorlog, in overeenstemming met zijnen ambtgenoot, den minister van openbare werken, eene commissie heeft benoemd, met last om het ontwerp eener ordonnantie optestellen tot wijziging der wet van 21 April 1810, betreffende het afstaan en verpachten van mijnen; derwijze, dat die wet van toepassing zal zijn in Algerie en in verband worden gebragt met den tegenwoordigen toestand van dat gewest. De staatsraad *Boulay* is tot voorzitter van die commissie benoemd.

— De berigten uit Zwitserland zijn steeds in hooge mate belangrijk. In de vergadering van den Landdag van den 4den November, is het bepaalde besluit genomen, om de zeven afzonderlijk vereenigde kantons met geweld van wapenen te dwingen. Tevens heeft de Landdag eene aan het bondgenootschappelijke leger gerigte proclamatie uitgevaardigd, waarbij de troepen tot getrouwheid worden vermaand, — de loop, welken de zaken in Zwitserland hebben gehad, in korte trekken wordt herinnerd, — en waarbij tevens wordt aangetoond, op welken grond de Landdag meent regt te hebben tot het gewapenderhand ten uitvoer leggen der tegen de afzonderlijk verbondene kantons genomene besluiten.

Hier te lande ziet men nu zeer spoedig de tijding van het daadwerkelijk uitbreken van den oorlog te gemoet. — In de veronderstelling, dat de afzonderlijk verbondene kantons zullen afwachten, wat de overige kantons tegen hen zullen ondernemen, is het echter ligt mogelijk, dat de krijg, ten gevolge eener onvoorziene omstandigheid, nog een korten tijd wordt uitgesteld. De opperbevelhebber van het bondsleger, de generaal *Dufour*, is namelijk sedert eenige dagen zoodanig ongesteld, dat hij genoodzaakt is het huis te houden. Het is waarschijnlijk, dat men niets zal ondernemen voor dat die officier in staat is, om persoonlijk de voorgenomene militaire operatien te leiden.

De commissarissen, welke door het kanton Graauwbunderland naar Bern zijn gezonden, met last, om nog eene poging aantewenden tot het bijleggen der geschillen, zijn in die stad aangekomen. Deze afgevaardigden, zijnde de landammann, generaal *Brosi*, en de regters *Hoesli* en *Marca*, behooren allen tot de zoogenaamde gematigde liberale partij. Het kanton Graauwbunderland heeft zijne bemiddeling aangeboden, onder bepaalde verklaring, dat het geen deel zal nemen aan den op handen zijnden oorlog, dan nadat alle pogingen, om de geschillen in der minne te vereffenen, zouden gebleken zijn vruchteloos te wezen. Mogten onverhoopt de vijandelijkheden uitbreken, dan schijnt men op de medewerking van Graauwbunderland niet veel staat te kunnen maken. Ook van de zijde van het kanton Bazel-stad worden steeds zwarigheden gemaakt. Vroeger is medegedeeld, dat dit kanton had verlangd, om, in stede van troepen aan het bondsleger te leveren, voor eene dubbele geldsom in de gevorderde oorlogskosten bijtedragen. Het schijnt, dat men, ter voorkoming van verdere verwikkelingen, heeft besloten, aan het verlangen van dat kanton, ten minste gedeeltelijk, toetegeven. Hetzelve heeft vergunning verkregen, om aanvankelijk slechts de artillerie te leveren.

Uit Zurich wordt geschreven, dat de regeringsraad van dat kanton den 5den November het besluit heeft genomen, om den uitvoer van graan naar de kantons Zug en Schwytz geheel te verbieden. Reeds vroeger heeft het kanton Lucern een dergelijk besluit genomen, betreffende den uitvoer van levensmiddelen naar Aargau.

Volgens de laatste opgave was het zwitsersche bondsleger te zamengesteld uit 7 compagnien sapeurs, 24 batterijen veld-artillerie, 7 batterijen vesting-artillerie, 21 compagnien kavallerie, 28 compagnien karabiniers en 58 battaillons infanterie (elk battaillon sterk ongeveer 800 manschappen). — De krijgsmagt van de afzonderlijk verbondene kantons berekent men daarentegen slechts op 3 batterijen veld-artillerie en eene batterij vesting-artillerie, 2½ compagnien kavallerie, 12 compagnien karabiniers en 14 battaillons infanterie. — De contingenten der beide onzijdige kantons, Bazel-stad en Neufchâtel, bestaan uit 2 batterijen veld-artillerie, 2 batterijen vesting-artillerie, 2 compagnien karabiniers en 3 battaillons infanterie.

Naar men verneemt, is in de laatste dagen in Zwitserland reeds eene aanzienlijke hoeveelheid sneeuw gevallen, en zijn daardoor de bergpassen, die van Bern naar het westelijke gedeelte van Wallis leiden, tijdelijk gesloten.

Een onlangs door een der half-officiële oostenrijksche dagbladen medegedeeld betoog, nopens de zwitsersche aangelegenheden, heeft hier een diepen indruk gemaakt. Daarin wordt onder anderen beweerd, dat de tegenwoordige burgeroorlog in Zwitserland in de eerste en voornaamste plaats moet worden toegeschreven aan de al te groote gastvrijheid, welke in der tijd aan staatkundige uitgewekenen uit andere landen is verleend, — en voor 't overige betoogd, dat de oorlog tegen de afzonderlijk verbondene kantons als eene schending van het bondgenootschappelijke verdrag moet worden aangemerkt.

— De heden alhier uit Italie ontvangene berigten behelzen niets van eenig buitengewoon belang. Onder dagteekening van den 2den November wordt uit Turin gemeld, dat de Koning van Sardinie den volgenden dag naar Genua zou vertrekken, om aldaar gedurende de geheele maand November te verblijven.

— De dagbladen van Marseille deelen berigten mede uit de maroccaansche hoofdstad Fez, onder dagteekening van den 4den October, inhoudende, dat de Keizer van Marocco onverwacht daar ter stede was aangekomen, op het vernemen, dat de Emir *Abd-el-Kader* een talrijken volksstam, in het gebergte Riff, had aangevallen. De Keizer moet terstond daarop last gegeven hebben tot het zenden van twee legercorpsen, onder de bevelen zijner beide zonen, om den aangevallen stam tegen den Emir te beschermen. — In de verwachting, dat dit berigt bevestigd zal worden, ziet men weder belangrijke gebeurtenissen in Marocco te gemoet.

— De berigten uit Madrid van den 2den November houden in, dat daar ter stede het gerucht in omloop was, dat de minister van openbaar onderwijs, de heer *Ros d'Olano*, zijn ontslag uit die betrekking had ingediend, en dat de voorzittende minister pogingen had aangewend, eerst bij den heer *Pidal*, ter vervanging van den eerstgenoemden staatsman, en na diens weigering, bij den heer *Burgos*. Iets zekers was dienaangaande niet bekend.

Men verzekerde, dat de heer *Pacheco*, als spaansch gezant te Rome, door den heer *Martinez de la Rosa* zou worden vervangen.

In Madrid heerschte onder de menigte eenige gisting. Men sprak van het daar ter stede ontdekken eener zamenzwering, waarin voornamelijk aanhangers van den graaf *van Montemolin* zouden zijn betrokken. Men had bij tijds voorzorgen genomen, en de wachtposten behoorlijk doen versterken.

LONDEN, 7 November.

De ministers hebben in de afgeloopen week schier dagelijks kabinets-raden gehouden, vermoedelijk om te beraadslagen over de in de aanstaande Parlements-zitting voortedragen maatregelen. Ten aanzien van den inhoud dezer voorstellen is nog niets met zekerheid bekend, doch men verwacht steeds, dat dezelve in de voornaamste plaats het bank- en muntstelsel en de regeling van onderscheidene iersche aangelegenheden zullen betreffen.

Van den kant der Tory's en voorstanders van beschermende regten wordt verkondigd, dat deze partij het niet zal toeleggen op den val van het tegenwoordige ministerie, maar bij de behandeling der financiële vraagstukken in de eerste en voornaamste plaats de nationale belangen van den handel, nijverheid en landbouw zal trachten te behartigen, en zich te dien einde bepaaldelijk verzetten tegen de verhooging van belastingen, of andere dergelijke middelen, die kunnen strekken, om het thans bovendrijvende stelsel te handhaven.

— Uit de wekelijksche opgaaf van de operatien der Bank, loopende tot 30 October, blijkt, dat het bedrag der onderpanden van bijzondere personen, sedert 23 October, met bijna een millioen p. st. was vermeerderd; 't welk als een natuurlijk gevolg van de jongste bepalingen van dat ligchaam te beschouwen is, en door de voorstanders van die bepalingen als een teeken van derzelver gunstige werking wordt voorgedragen. De aanwezige voorraad van goud en zilver was, in weerwil van de belangrijke aanvoeren uit het buitenland, slechts 126,183 p. st. meer, te weten bijna 8¾ millioenen p. st.

De beurs was gisteren prijshoudende. De 3 pc. gecons. resc. 83¾ à ⅞. Portugal 4 pc. 20¾. Spanje 16¼ en 26¼. Mexico 15¾. Nederl. 4 pc. 81¾ à ⅞.

BRUSSEL, 8 November.

Met belangstelling ziet men de opening der wetgevende Kamers, die op morgen plaats zal hebben, te gemoet. De burgerwacht, of de garde civique, is onder de wapenen geroepen, en zal bij die gelegenheid door Z. M. den Koning worden geïnspecteerd.

De liberale, dat is tegenwoordig de ministeriële partij is ijverig werkzaam, om den heer *Verhaegen*, die, zoo als men weet, een harer voornaamste hoofden is, tot onder-voorzitter van de Kamer der Gedeputeerden te doen benoemen. De tegenpartij zal hare krachten inspannen, om den heer *Vilain XIV* tot die waardigheid te doen kiezen, en men meent, dat de liberalen bezwaarlijk hun doel zullen bereiken, daar de heer *Verhaegen*, welke het beroep van advocaat uitoefent, op verre na het algemeene vertrouwen niet bezit en van bijoogmerken verdacht wordt gehouden; terwijl de heer *Vilain XIV* persoonlijk gunstiger bekend staat en, niettegenstaande hij een ijverig aanhanger der geestelijke partij is, eene tamelijk onpartijdige uitoefening der bedoelde betrekking doet verwachten. — De benoeming van den heer *Liedts* tot eersten voorzitter schijnt aan geen twijfel onderhevig te zijn.

Het ministerie schijnt thans grootendeels zijnen steun in den Senaat te zullen zoeken, in welk ligchaam, door de jongste verkiezingen, belangrijke veranderingen zijn voorgevallen. Wanneer men deze laatste omstandigheid in aanmerking neemt, kan men het nog geenszins als zeker aannemen, dat de heer *de Schiervel*, ondanks de bekwaamheid en onpartijdigheid, welke hem algemeen worden toegekend, weder tot voorzitter zal worden gekozen.

De dagbladen der geestelijkheid, welke tegenwoordig, ten gevolge van den loop der omstandigheden, als de oppositie-organen behooren te worden aangemerkt, laten over het algemeen niets blijken, nopens de houding, welke door de aanhangers dier partij in de Kamers zal worden aangenomen. De voornaamste dier dagbladen schijnen onderling overeengekomen te zijn, om dienaangaande voor alsnog een diep stilzwijgen in acht te nemen. Men vermoedt intusschen, dat die partij zal beproeven om de verkiezing van eenige nieuwe Gedeputeerden van onwaarde te doen verklaren, waardoor welligt twee of drie plaatsen zullen openvallen, en de gelegenheid zal worden geboren om eenige hoofden der geestelijke partij, die laatstelijk buiten de Kamer zijn geraakt, onder welke de heer *Dumortier*, weder te doen inkiezen. Mogt deze poging mislukken, dan zouden te dien einde eenige tegenwoordige Gedeputeerden voor deze hunne betrekking bedanken.

— Dezer dagen is een koninklijk besluit uitgevaardigd, betreffende de inrigting van normaal- of kweekscholen, voor de opleiding van hoogleeraren aan de beide Rijks universiteiten. Dit besluit draagt in hooge mate de algemeene goedkeuring weg, en men vermoedt, dat hetzelve door een aantal andere verordeningen omtrent het openbaar onderwijs zal worden gevolgd, welke aangelegenheid door den minister *Rogier* zeer ter harte wordt genomen.

'S GRAVENHAGE, 9 November.

In de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden heeft de heer *Storm van 's Gravesande*, onlangs door de prov. Staten van Overijssel tot lid der Kamer benoemd, als zoodanig zitting genomen, nadat zijne geloofsbrieven onderzocht en in orde bevonden waren, en hij de gevorderde eeden in handen van den voorzitter, daartoe door den Koning gemagtigd, had afgelegd.

Is ingekomen eene koninklijke boodschap van den 8sten dezer, ten geleide van een ontwerp van wet, tot regeling van het nederlandsche muntwezen.

Is ontvangen eene missive van Z. Exc. den minister van financien, houdende overlegging: 1° van de afgeslotene staatsrekening der ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1844, en 2° van de afgeslotene rekening van 10 bijzondere fondsen, waarvan de regeling en opheffing heeft plaats gehad. — Deze stukken worden gesteld in handen derzelfde commissie, welke belast is met het onderzoek van het verslag nopens het gebruik der geldmiddelen, en bestaande uit de heeren *Gouverneur*, *van Rosenthal*, *Verwey Mejan*, *van Naamen* en *van Panhuys*.

Is ontvangen eene missive van den Hoogen Raad der Nederlanden, ten geleide eener aanbevelingslijst van zes candidaten, om in aanmerking te worden genomen bij de vervulling der vacature in den Raad, ontstaan door het overlijden van jhr. mr. *J. P. Tyo Diert van Melissant*. Die lijst is aldus zamengesteld:

1°. jhr. mr. *G. A. Melort*, raadsheer in het prov. geregtshof in Zuid-Holland; 2°. mr. *A. Z. Hanlo*, raadsheer in het prov. geregtshof in Noord-Holland; 3°. mr. *A. J. Helmich*, vice-pres. van het prov. geregtshof in Overijssel; 4°. mr. *C. D. Beels*, lid der arr. regtb. te Rotterdam; 5°. mr. *D. J. Bijleveld*, pres. der arr.-regtbank te 's Gravenhage; 6°. mr. *S. Schmolck*, raadsheer in het prov. geregtshof in Zuid-Holland.

Deze lijst zal gedrukt, en de dag der verkiezing nader bepaald worden.

Een door den heer *Bouricius* ingezonden adres, strekkende tot aanvulling van vroeger ingezonden stukken, wordt naar de commissie voor de verzoekschriften gezonden. — Een stuk uit Zaandam wordt, naardien het op ongezegeld papier is ingezonden, ter zijde gelegd.

De voorzitter geeft kennis, dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs over het ontwerp van wet tot ondersteuning van behoeftigen, de heeren *v. Riemsdijk*, *v. Rosenthal*, *v. Heemstra*, *Telting* en *v. Goltstein*.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het burgerlijk pensioenfonds over het jaar 1848. — Nademaal geen der leden, noch Z. Exc. de minister van financien, het woord verlangt, wordt dit ontwerp dadelijk in omvraag gebragt, en met 49 tegen 2 stemmen (die van de heeren *Verwey-Mejan* en *van Heemstra*) aangenomen.

Hierna is de beraadslaging geopend over het ontwerp van wet tot verlenging van den termijn voor de intrekking van een gedeelte der muntbiljetten.

De heer *Gouverneur* wenscht van den minister eene inlichting te bekomen. Hij oppert namelijk de vraag, of, indien deze wet wordt aangenomen, de muntbiljetten nog wel de zuivere biljetten van den jare 1845 zullen zijn, dan wel muntbiljetten volgens de nieuwe wet? En of derhalve de bepalingen en waarborgen, die nopens de oorspronkelijke biljetten bij de wet van 1845 vastgesteld zijn, steeds van kracht blijven en *ipso jure* dezelfde zijn zullen? Wat hem betreft, hij acht het aan geen twijfel onderhevig, dat die vraag toestemmend moet worden beantwoord, maar er zou toch daarover eenige twijfel kunnen bestaan. Die moet in eene zaak als deze, waar alles op vertrouwen aankomt, niet overblijven, en uit dien hoofde dringt hij aan op het bekomen van eenige inlichting deswegens.

De heer *Nap* doet opmerken, dat in de onlangs van regeringswege, in staat B, gedane opgaaf, het bedrag der ingewisselde oude zilveren muntspecien hooger is dan in de gelijksoortige opgaaf, in Maart j. l. gedaan. Hij vraagt daaromtrent inlichting van den minister. De spreker merkt tevens aan, dat de korte tijd, die aan het publiek gegeven is om de oude specien te verwisselen, voor velen ongerief heeft gebaard, inzonderheid voor schippers, die zich in het buitenland bevonden, en dien ten gevolge niet in de gelegenheid waren, om hunne muntspecien tijdig ter verwisseling aan te bieden.

Z. Exc. de minister van financien is bereid aan de beide sprekers geruststellende antwoorden te geven. Wat de inlichting betreft, door den eersten spreker gevraagd, gelooft Z. Exc., dat, indien dit ontwerp van wet wordt aangenomen, er bij niemand eenige twijfel kan bestaan, dat de muntbiljetten, die krachtens dezelve in omloop zullen zijn, voortgevloeid zijn uit de wet van 1845. De strekking van het ontwerp is in geenen deele, om de natuur der biljetten in het minst te veranderen, maar om het bedrag te bepalen, dat daarvan in 1848 nog in omloop zal kunnen worden gehouden, en om alzoo den termijn te verlengen, waarvoor zij oorspronkelijk zijn uitgegeven. Het zijn en blijven muntbiljetten, die uit kracht der wet van 1845 zijn daargesteld. Z. Exc. aarzelt dan ook geen oogenblik, te verklaren, dat er geene andere bedoeling bestaat, en ook geene andere uit de aanhangige wet kan worden afgeleid, dan dat al de bepalingen en waarborgen ten opzigte der muntbiljetten, bij de wet van 1845 gegeven, bij voortduring bestaan en in volle kracht blijven.

Z. Exc. licht daarna het verschil toe, dat gevonden wordt tusschen de vroegere en de laatst gedane opgaven, betrekkelijk de nominale waarde der oude zilveren muntspecien, welke in het depôt bij de Nederl. Bank zijn overgebragt. Z. Exc. herinnert, dat de guldens den 28sten December 1846 bij de ontvangers finaal zijn ingewisseld; dat de vroegere opgave, waarop de spreker heeft gedoeld, in het begin des jaars is opgemaakt; dat er nu bijkans een jaar verstreken is, sedert de guldens zijn ingewisseld, en dat het derhalve niet te verwonderen is, dat men thans in staat is eene meer volledige en juiste opgave te doen. Overigens geeft de minister te kennen, dat het verschil niet is toeteschrijven aan eenige bijzondere gunst aan dezen of genen toegestaan. Men heeft geene verdere inwisseling veroorloofd, dan wanneer men volkomen overtuigd was, dat er geen misbruik van de goedheid der Regering konde worden gemaakt.

Daarna zijn de beraadslagingen gesloten, en is het ontwerp met algemeene stemmen *aangenomen*.

De Kamer is daarna gescheiden.

— Men verneemt, dat bij de voorgedragene wet op de regeling van het muntwezen, het beginsel van éénen, en wel van den zilveren standaard, weder op den voorgrond wordt gesteld.

— Bij koninklijk besluit is, op verzoek van mr. *L. Keyzer* c. s. te Amsterdam, verlof verleend tot de oprigting aldaar eener naamlooze vennootschap, onder den titel van *Verzekering-Compagnie*.

De heer mr. *J. Cornelissen*, lid der prov. Staten van Overijssel, is benoemd tot lid der commissie van onderwijs en schoolopziener in de eerste afdeeling van het zesde schooldistrict in die provincie.

— De justitie zet hare nasporingen in de zaak der valsche muntbiljetten ijverig voort, en heeft tot dat einde gisteren en heden huiszoekingen gedaan in de woningen van eenige der in hechtenis genomene personen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 9 November. Den 8sten dezer zijn in Texel binnengekomen het schip *Activo*, kapt. Hus van Suriname, Hamren van Alexandria, Egypte, Wicklund en Lude, beide van Odessa, Nenneboog van Villanova, M'Leish en Carter, beide (st.) van Londen, Ouwehand van Hull, Tap van Hartlepool en Tomich naar Triest terug uit zee, en uitgezeild de Jong naar Hull, doch is uit zee teruggekomen, Orsel naar Seaham, Williams naar Sunderland, Lyall en Rhind, beide naar Newcastle; de wind z. w. tot z.

Den 6den dezer zijn in het Vlie binnengekomen Bieze en Freerichs, beide van Koningsbergen, Wybes van Dantzig en Ache van Prestoe.

Den 30sten Oct. zijn te Fredrikshaven binnengeloopen de schepen *Ellen Catharine*, kapt. Hermansen van Svendborg en *Laura Sophie*, kapt. Bang van Odensee, beide naar Holland.

Den 22sten Oct. is te Anneland binnengeloopen het schip *Christina*, kapt. Meijer van Nystadt en dienzelfden dag te Udöefjord het schip *Odin*, kapt. Aarensen van Koningsbergen, beide naar Amst.

Den 3den dezer is ter reede van Deal geankerd het schip *Scheeps Bouwlust*, kapt. Leversteyn, van Dordrecht naar Rochefort.

Te Harlingen is aangekomen Lovius van Noorwegen. Te Zoltkamp Branbergen van Dantzig en Swart van Noorwegen. Te Delfzijl Hoff en Schoe, beide van Osterrisoer, Dijk en Venningen, beide van Leer en Venninga van Emden, alle 3 naar Amsterdam.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 9 *November*.

	pct.				gebl.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	53½	à	54	53⅞
» » »	3	64	»	⅛	64¼
» » » resc.	3	64¼	»	¾	64½
» » »	4	83¼	»	¾	83½
» Oost. Ind. Leen.	4	83¾	»	¾	83½
» Am. Synd.	3½	83	»	¼	83⅜
» Handelmaatsch.	4½	160¾	»	161½	161
» Holl. Spoorw.			»		
» Rijn »	4½		»		
» Aand. Haarl. Meer	4		»		
ENGELAND. Gecons.	3		»		
FRANKRIJK. Inschr. grootb.	3		»		
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	103	»	¾	103⅜
» » » 1828/29	5	102¾	»	½	102⅜
» » Amst. 1831	5	94¾	»	95½	95⅛
» leen. 1840	4	86	»	¼	86⅛
» inschr. *Stieglitz*	4	85½	»	¾	85⅝
» » grootb.	6	–	»		
» Certific.	6		»		
» negot. Hamburg	5		»		
POLEN. Aand. 1829 *f* 300:—			»		
» » 1835 *f* 500:—			»		
» Oblig.	4		»		
PORTUGAL. Negot. Londen	3	20¾	»	21¼	21
» » »	4	21¼	»	¾	21½
» Binnenl.	5		»		
SPANJE. Negot. Londen 1834	5	14¾	»	15¼	15
» » onbep. St.	5	13¾	»	14¼	14
» Coupons		10	»	¼	10½
» negot. Londen 1842	3	29	»	½	29¼
» Binnenl. Schuld	3	23¾	»	24¼	24⅛
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Gult*	5		»		
» » » »	4		»		
» Metalieken	5	99¼	»	100	99⅞
» » neg. Londen	5		»		
» »	2½	50½	»	51	50⅞
NIEUW GRENADA. Negot. Londen.	1	18	»	½	18 3/16
VENEZUELA. Negot. Londen	2	32¼	»	¾	
MEXICO. Negot. Londen	5	14	»	½	14¼
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5		»		
Geld op Beleening		4½	»		
dito op Prolongatie		5	»	¼	

Belgie neg. 80 mill. 47¼; dito neg. bij *Rothschildt* 47⅜. Napels bij *Lamaison en Bouwer* 9¼. Brazilie neg. 1824, 82¼. Peru 15⅛.

De markt was heden weder aangenamer. Nederl. 2½ *pc.* 53 11/16, ⅞; 3 *pc.* 64⅛, ¼; 4 *pc.* 83⅜, ⅜, ½; *alleen de Handelm. waren iets flaauwer* 161¼, 161 *pc. Ook de buitenl. fondsen waren tot hoogere coursen te plaatsen, vooral de spaansche* 5 *pc. en de Weener fondsen. Geld is overvloedig; voor* 4½ *pc. zijn beleeningen, en voor* 5 *pc. is geld op prolongatie te bekomen.*

MADRID, 2 November. De 5 pc. 15¾; de 3 pc. 26 7/16; Coup. 11¼.
FRANKFORT, 7 November. Metall. 103¾. De 2½ pc. Ned. 53¼. Ardoins 17⅛. De 3 pc. Spaans. binnenl. 24⅛.
LONDEN, 6 November. Cons. 83¾. De 4 pc. Ned. 81¾. Brazilie 77. Mexico 15¾. Ardoins 16½; de 3 pc. Spaans. 26½.
PARIJS, 7 November. De 3 pc. ult. 77,07½, bij *Tortoni*.
ANTWERPEN, 8 November. Ardoins 15⅛. 3 pc. binnenl. 24¼. Coupons 10¼.

WISSELCOURS.

Amsterdam, 9 *November* 1847.

Londen 2 m. *f* 11,92½, geld; id. kort *f* 12,15, papier. Disconto 5 pc.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 8 November. *Tarwe:* Zeeuws., Vlaams. en Overm., welke vorige markt alleen tot dalende prijzen koopers vond, werd heden, bij minder aanvoer, tot vorige prijzen gereedelijk opgeruimd; goede en puike nieuwe *f* 9,25 à *f* 10; mindere *f* 8,25 à *f* 9; Pools. als voren; roode soorten weinig ter veil en *f* 15 à *f* 20 hooger aan benoodigden: 155 p. bonte Poolsche *f* 385; 157 p. witbonte dito *f* 400; 158 p. Odessa Pools. *f* 350; 160, 162 p. Cubanca *f* 360, *f* 365; 159 p. Hoogl. Kleefs. *f* 340; 160 p. dito *f* 340, 345; 162 p. dito *f* 350, *f* 355; 164 p. dito *f* 360; 158 p. Meursche *f* 350. In veiling: 125, 126 p. (Amsterd. schaal) min of meer beschadigde Cubanca *f* 241, *f* 246. — *Rogge:* Overm., Zeeuws. en Vlaams., 30 cents lager, *f* 6,70 à *f* 7,50; vreemde soorten prijshoudend, met weinig handel: 148 p. n. Munsters. *f* 204; 148 p. dito Rijn *f* 210; 149, 150 p. dito Bovenl. *f* 206, *f* 208; 150 p. dito Overijss. *f* 207, *f* 208, *f* 210; 140 p. Petersb. *f* 195, *f* 198; 140, 141 p. Arch.

f 195, *f* 200. In veiling: 119, 120, 121 p. (Amsterd. schaal) min of meer beschadigde Rodosto *f* 178, *f* 185. — *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter, 30 cents lager, *f* 5,80 à *f* 6,30; dito zomer, 20 cents lager, *f* 5,80 à *f* 6; voorts 123 p. Arch. *f* 215, alhier; 120 p. Vries. winter en 122 p. Old. winter, beiden *f* 187, te Schiedam. In veiling: 90, 91 p. (Amsterd. schaal) min of meer besch. Rodosto *f* 112, *f* 115. — *Haver:* Zeeuws. en Inl. korte *f* 3,20 à *f* 4,30; dito lange *f* 2,30 à *f* 3,60. — *Boekweit*, op 140 p.: n. N.-Brab. *f* 223, *f* 225, *f* 230, *f* 235; groote Brab. zeilende *f* 225; Vlaams. *f* 223, *f* 225; Gron. zand *f* 226; jar. Holst. *f* 220; oude Fransche *f* 190. — *Erwten:* Zeeuws. graauwe *f* 10 à *f* 12; dito groene *f* 10 à *f* 12; dito witte *f* 9 à *f* 10,50. — *Boonen:* Zeeuws. en Walch. witte *f* 9,50 à *f* 11,50; dito bruine *f* 8 à *f* 11; dito paardenboonen *f* 5 à *f* 6,30. — *Koolzaad:* Zeeuwsch 61½ à 62½ £; Vriesch 56 £.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-HOLLAND, brengt ter kennisse van het publiek, dat, uithoofde eener vernieuwing van het val der *Amersfoortsche Brug*, gelegen in den grooten weg der 1ste klasse, n°. 1, even beoosten de Stad *Naarden*, de passage aldaar over gemelden brug met rijtuigen en paarden, op den 10den, 11den, 12den en 13den der loopende maand zal zijn gestremd, zoo dat men gedurende die dagen gebruik zal moeten maken van den weg over *Weesp* en *Hilversum*.

Haarlem, De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
den 7den November 1847. VAN EWIJCK.

*** **DEPARTEMENT VAN FINANTIEN.**
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.

Op Dingsdag den 16den November 1847, des namiddags ten één ure, zal de ondergeteekende Ontvanger der Domeinen, in het openbaar, ten overstaan van den Notaris S. VAN DORSSER, in het Hotel *Bellevue*, te Dordrecht, ter pacht aanbieden:

De TOLLEN op den weg der 1ste klasse, tusschen Rotterdam en Willemsdorp, gelegen in de Gemeenten Barendrecht, Rijsoord en Dubbeldam, voor den tijd van 16 maanden, aanvangende 1°. December 1847 en eindigende 31 Maart 1849.

En zulks op de Voorwaarden van de Verpachting van 's Rijks Tollen gearresteerd, waarvan inzage kan worden genomen bij den voornoemden Notaris, alsmede bij den Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage. H. COLLOT D'ESCURY.

*** Te Rotterdam ligt in lading naar BATAVIA, om in den loop der maand November te vertrekken, het snelzeilend nieuw gekoperd BARKSCHIP *NAGASAKI*, Kapit. T. A. BUNNEMEIJER. Dit Schip voert eenen kundigen Scheeps-Docter en is bijzonder welingerigt voor Passagiers. Adres ten Kantore van WAMBERSIE & CROOSWYCK.

*** Getrouwd:
H. T. M. J. W. F. MEIJERINGH,
Med. et Art. Obstet. Doct. te *Avereest*, en
J. G. DUMON.
OLDEMARKT, den 7den November 1847.

*** Getrouwd:
WILLEM HENDRIK Baron COLLOT D'ESCURIJ
en
HENDRIKA MARIA VAN DER VEGT.
ZWOLLE, den 8sten November 1847.
EENIGE KENNISGEVING.

*** Heden beviel door 's Heeren goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, *ANNA HENDRIKA LINDEMAN*, hartelijk geliefde Echtgenoot van J. A. TEN BOKKEL HUININK, Predikant.
VEENENDAAL, 3 November 1847.

*** AMBT DELDEN, den 5den November 1847. Heden werd verlost van eene DOCHTER, *B. DULL*, geboren *WILTERDINK*.

*** Heden verloste van eenen *dooden* ZOON, mijne dierbare Echtgenoot *ANTJE KOORN*.
WIERINGEN, W. J. DRIESSEN,
5 November 1847. Genees-, Heel- en Verloskundige.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, *C. M. SMALT*, geliefde Echtgenoot van
ZUTPHEN, W. J. THIEME.
6 November 1847.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, *KLAZINA CHRISTINA VAN DEN BOGAARD*, veelgeliefde Echtgenoot van
WERKENDAM, GT. VAN TIENHOVEN.
6 November 1847.

*** Mijne Echtgenoot *W. K. HOVENS GRÈVE*, beviel heden van eenen ZOON.
STEENWIJK, A. SCHURINK RR.
7 November 1847.

*** Bevallen van een' ZOON, *S. W. DE VETE — LA MOTTE*. Eenige kennisgeving.
MAAS-BOMMEL, 7 November 1847.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, Vrouwe *A. H. FRANCK*, geliefde Echtgenoote van W. J. BURGHGRAEF,
DEN HELDER, 1ste Luit. der Art.
7 November 1847.

*** 's GRAVENHAGE, 7 November 1847. Heden beviel van eene DOCHTER, Vrouwe *J. H. WTTEWAALL*, geliefde Echtgenoote van
Mr. G. M. VAN DER LINDEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *S. M. WEEBER*, verloste heden zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON. ARN. VAN DER VLIET.
ROTTERDAM, 8 November 1847.
Eenige kennisgeving.

*** Te LAUSANNE, in *Zwitserland*, is op den 25sten October 1847, in den ouderdom van ruim 67 jaren overleden, Mejufvrouw S. A. E. HEUBACH; het grootste deel van haar werkzaam leven bragt zij in Nederland door en wijdde het aan de opvoeding der jeugd, velen zullen zich haar met dankbaarheid herinneren en haar afsterven betreuren.

*** Op den 31sten October 1847 is overleden, Vrouwe ELIZABETH CARSTEN, Echtgenoote van
Mr. G. KNIPHORST, te *Assen*.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna 82 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder H. W. M. DESPAR, Wed. den Wel-Eerw. Zeer-Gel. Heer L. H. BÄHLER, in leven Predikant bij de Waalsche Gemeente te dezer Stede. C. D. LOUIS BÄHLER, Pred.,
ZWOLLE, *mede uit Naam mijner Broeders.*
3 November 1847. Eenige kennisgeving.

*** Op den 4den November 1847 is te GRAVESEND, nabij *Londen*, in den ouderdom van 87 jaren overleden, Vrouwe MARIA HERMINA MAY, Weduwe van den Wel-Edel Gestrengen Heer *Willem May*, in leven Consul-Generaal der Nederlanden in Groot-Brittannië.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, onze geliefde eenige Zoon PETER, in den ouderdom van bijna 22 jaren. J. VAN DER DUSSEN.
ARNHEM, S. C. E. VAN DER DUSSEN,
4 November 1847. EVEKINK.
Eenige kennisgeving.

*** Het behaagde den Almagtigen, mijn geliefden Echtgenoot, DIRK BENNINK, heden, in den ouderdom van bijna 67 jaren, van mijne zijde wegtenemen.

De kalme zielrust, welke zijn verscheiden kenmerkte, en onze hoop op zijnen overgang tot een beter leven versterkt, doet mij en mijne Behuwd-Kinderen in zijn smartelijk gemis met gelatenheid berusten.
EIBERGEN, G. TEN GROTENHUIS,
den 4den November 1847. Wede. *D. Bennink.*
Eenige kennisgeving.

*** DELFT, 4 November 1847. Heden overleed, in den ouderdom van ruim 57 jaren, Vrouwe J. VERBOON, hartelijk geliefde Echtgenoote van
D. VAN KOETSVELD.

*** Heden morgen overleed alhier, tot innige droefheid van mij en mijne vier overige Kinderen, mijn jongste Zoon, TJAARD ANTHONY, in den leeftijd van ruim twaalf jaren.
C. H. G. Baronnesse THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG,
Douairière *van Swinderen*.
GRONINGEN, den 5den November 1847.

*** HATTEM, den 6den November 1847. Heden overleed mijne hartelijk beminde Echtgenoot HELENA HOEN, geboren TOOSEN, in den ouderdom van 54 jaren. A. HOEN.
Men wordt verzocht deze kennisgeving tevens als bijzondere aantemerken.

*** Heden overleed, op het alleronverwachtst, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer JACOB BENT SOMBEEK.
OOSTHUIZEN, GEERTJE PLAS.
6 November 1847.

*** Heden overleed alhier, mijn veelgeliefde Echtgenoot, de Heer JOHANNES GERHARDUS GLASBERGEN, in den ouderdom van bijna 50 jaren.
AMSTERDAM, A. M. KARSHOFF,
den 6den November 1847. Wede. *J. G. Glasbergen.*

*** Heden overleed ons hartelijk geliefd, eenig Kind, JOHANNA CHRISTINA, bijna zestien maanden oud.
HAARLEM, J. F. T. VAN VALKENBURG.
6 November 1847. W. A. M. VAN VALKENBURG,
Eenige kennisgeving. Geb. ENSCHEDÉ.

*** Heden overleed Mejufvrouw CHRISTINA ELISABET LENTING, aan verval van krachten, in den ouderdom van ruim 76 jaren, geliefde Zuster van
ARNHEM, H. LENTING.
7 November 1847.

*** **ALGEMEENE MAATSCHAPPIJ VOOR WEEZEN,**
GEVESTIGD TE *ROTTERDAM*.
KONINKLIJK GOEDGEKEURD BIJ BESLUIT VAN 10 JULIJ 1840, N°. 135.

Den 9den October ll. werd alhier gehouden de gewone Jaarvergadering der Deelhebbers in de genoemde Maatschappij, onder het medebestuur der HH. R. BORDEWIJK, A. SMALT en A. J. BICKER CAARTEN, als door de Deelnemers zelven gekozene Commissarissen, en het oppertoezigt van den Edel Achtbaren Beschermheer J. F. HOFFMAN. In deze Vergadering werd door de Directie Rekening en Verantwoording gedaan over het beheer in het afgeloopen maatschappelijk jaar; waarbij tevens, uit de opgemaakte Staten en Verslagen, onder anderen is gebleken: *a*) dat aan de, in het afgeloopen jaar, meerderjarig gewordene Weezen, is kunnen uitgereikt worden, als Uitzet, eene som van *f* 1900, zijnde 50 pCt. Dividend, over en boven al de uitkeeringen, welke zij hadden genoten; *b*) dat het batig Saldo, even als de twee vorige jaren, toelaat voor het loopende jaar dat Dividend wederom op 50 pCt. te bepalen, en 100 pCt. korting op de Contributie toe te staan aan de Deelhebbers, welke langer dan 18 Maanden lid zijn geweest, en *c*) dat, gedurende het 19jarig bestaan der Maatschappij, van de Contributie is uitgekeerd 50 pCt. aan Jaarwedden en 13 pCt. voor Dividend aan de Weezen, en 33 pCt. korting op de Contributie aan de Deelhebbers; — eene uitkomst, welke het Bestuur de vrijmoedigheid geeft, om, ook op grond der ervaring, deze Inrigting met den meesten nadruk aan te bevelen aan allen, die het lot van eigen Kroost, of dat van anderen, met vertrouwen op zoodanige wijze wenschen te verzekeren.

Rotterdam, J. G. ARBON, }
1 *November* 1847. P. K. GÖRLITZ, } *Directeuren.*

*** **ALGEMEEN**
MEISJES-, VROUWEN- EN WEDUWENFONDS,
GEVESTIGD TE *ROTTERDAM*.

Van dit Fonds, onder hetzelfde Bestuur en toezigt, en bij hetzelfde Koninklijk Besluit goedgekeurd, als *de Maatschappij voor Weezen*, werd mede op den 9den October ll. de gewone Jaarvergadering der Leden gehouden, waarin de Rekening en Verantwoording over het afgeloopen Fondsjaar aan de Leden werd voorgelegd en door eene Commissie uit hun midden opgenomen en goedgekeurd; terwijl wijders uit de opgemaakte Staten bleek, dat, na dekking van de bestaande jaarlijksche uitkeeringen aan Vrouwen, en het afzonderen eener gewone en buitengewone Reserve, het aanwezige batige Saldo toelaat, aan de daarop regthebbende Leden 4 pCt. meerdere korting op hunne Contributien toetestaan.

Ook deze uitkomst, waarbij tevens, in een 18jarig tijdvak, *f* 74,000 aan Jaarwedden en ruim *f* 10,000 aan Batige Saldo's, bij wijze van korting op de Contributie, is uitbetaald, billijkt het vertrouwen, dat de juistheid der grondslagen en berekeningen, sedert den aanvang, van de soliditeit van dit Fonds heeft doen opvatten.

Rotterdam, J. G. ARBON, }
1 *November* 1847. P. K. GÖRLITZ, } *Directeuren.*

De Agenten dezer beide Inrigtingen zijn:

W. F. C. van Laak, te Maastricht; *J. A. Kaub*, te 's Hertogenbosch; *G. Masman*, te Heusden; *Jonckheer*, te Ginneken; *M. Platschorre*, te Zierikzee; *D. van Sijll*, te Zwartewaal; *H. Kater*, te Vlaardingen; *A. H. Haentjens*, te Schiedam; *A. A. Obeen*, te Dordrecht; *G. Boet*, te Delft; *S. Essenius Greeff*, te 's Gravenhage; *A. de Mare*, te Leyden; *B. van den Berg*, te Haarlem; *J. Swart*, te Amsterdam; *H. van Roijen*, te Mijdrecht; *J. Bakker*, te Hoorn; *C. Kroon*, te Noordscharwoude; *C. Breevelt Schuitemaker*, te Edam; *J. Arts*, te Helder; *H. Beekhuis Damsté*, te Groningen; *W. van Haarst*, te Sneek; *R. de Jong Posthumus*, te Joure; *P. H. F. Junius*, te Franeker; *G. C. F. Westenberg*, te Tubbergen en *J. J. van den Bosch*, te Goedereede.

*** In den jare 1800 zeven en veertig, den vierden November, ten verzoeke van STIENTJE NANNES WRITSERS, zonder beroep, wonende te Slochteren, aan wie, bij beschikking van de Arrondissements-Regtbank te Groningen, de dato 15 October j. l., gratis geregistreerd, is toegestaan om kosteloos te mogen procederen, kiezende ten dezen domicilie ten Kantore van Mr. H. VAN GIFFEN, wonende te Groningen, die zij in dezen tot haren Procureur stelt, heb ik JOHANNES BARLINCKHOFF, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te Groningen, wonende aldaar:

Ten eerste male Gedagvaard WRITSER NANNES WRITSERS, laatst woonachtig te Kiel, thans afwezig, om na verloop van drie maanden na heden, en alzoo op Vrijdag den elfden Februarij 1800 acht en veertig, des voormiddags ten half tien ure, te verschijnen ter teregtzitting van de Arrondissement-Regtbank te Groningen, zitting houdende in de Oude Boteringestraat aldaar, ten einde:

Aangezien de Gedaagde in den jare achttien honderd en twaalf als Loteling van zijne voormelde woonplaats is vertrokken, met of zonder volmagt tot het waarnemen zijner zaken gegeven of order op het beheer van dezelve gesteld te hebben;

Aangezien er alzoo meer dan tien jaren na het vertrek van den Gedaagde zijn verloopen, zonder dat er eenig bewijs van zijn aanwezen of van zijn overlijden is ingekomen, en er mitsdien regtsvermoeden van het overlijden van voornoemden WRITSER NANNES WRITSERS bestaat en zulks sedert den laatsten December 1800 twaalf;

Aangezien de Eischeres als Zuster en mede Erfgenaam er belang bij heeft dat door de Regtbank worde verklaard, dat er regtsvermoeden van het overlijden van den Gedaagde bestaat;

Mitsdien, hetzij in persoon hetzij door iemand van zijnentwege, van zijn aanwezen te doen blijken; den Gedaagde tevens aanzeggende, dat ingeval noch de Gedaagde, noch iemand voor hem op deze Dagvaarding bij voorafgestelden Procureur mogt opkomen, en alzoo niet behoorlijk van zijn aanwezen mogt doen blijken, door de Eischeres zal worden geconcludeerd, dat haar daarvan zal worden verleend Akte en tevens verlof tot het doen van eene tweede dergelijke Dagvaarding.

Afschrift van dit Exploit is door mij Deurwaarder aangeplakt aan de voorname Deur der vergaderplaats van de Regtbank en aan het Huis der Gemeente Hoogezand, hebbende ik een gelijk afschrift overgegeven aan den Ambtenaar van het openbaar Ministerie van meergemelde Regtbank, welke het oorspronkelijke met gezien heeft geteekend, zullende hetzelve tevens in *de Haarlemsche Courant* worden geplaatst, als zijnde het daartoe bij voormeld verlof uitdrukkelijk aangewezen Nieuwspapier.

De kosten dezes zijn in debet zes Gulden 65 Cents, behalve Zegel en Registratie.

Exploiten . .	*f* 2,25.
Schrijfl. . .	» 1,00.
Registratie . .	» –,10.
Visa . . .	» –,30.
Reiskosten . .	» 3,00.
	f 6,65.

(Get.) J. BARLINCKHOFF, Deurwaarder.

Gezien en Afschrift dezes ontvangen bij ons Officier van Justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Groningen. (Get.) THUESSINK V. D. HOOP.
Groningen, den 4den November 1847.

Gratis geregistreerd te Groningen den vijfden November achttien honderd zeven en veertig, deel 54, folio veertien, recto vak negen. (Get.) POSTER.
Voor Afschrift conform,
Mr. H. VAN GIFFEN, Procureur.

*** **LEES HIER.**

Een ieder wordt gewaarschuwd geen Gelden te leenen, of Krediet te geven, aan wie het ook zij, op naam van den ondergeteekende, zullende door hem niets voldaan worden. J. J. SOSTMAN.
Haarlem, 9 *November* 1847.

, Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen JAN JANSE DUIJN, in leven Logementhouder in *de Geleerde Man*, te Bennebroek, wordt verzocht daarvan opgave en betaling te doen ten Kantore van den Notaris CORNELIS GERLINGS, in de Groote Houtstraat, te Haarlem, vóór den vijf en twintigsten November 1847.

, Bij fatsoenlijke burgerlieden in de Provincie Overijssel wordt aangeboden, voor een of twee Personen, twee vrije KAMERS, VOLLE KOST, BEWASSCHEN, HUISSELIJKVERKEER, ENZ., tegen een matig Kostgeld. Adres *franco* Brieven, bij den Boekhandelaar W. VAN DELDEN Hz., te Zwolle.

***,* UIT DE HAND TE KOOP:**

De van ouds beroemde BLOEMISTERIJ *HET DUIFHUIS*, onder de Gemeente Oestgeest, bij Leyden, met deszelfs Woonhuis, Annanassen- en Broeikasten, Bloembakken, Paardenstal, Wagenschuur en verder Getimmerte, Bepooting en Beplanting. De helft der Kooppenningen kunnen als eerste Hypotheek, à 5 Percent, er op gevestigd blijven. Met *franco* Brieven te bevragen bij J. DE GRAAFF, Bloemist, bij Leyden.

, Op Zaturdag den 13den November 1847, des namiddags ten *vijf* ure, zal men in het *Lokaal van Verkoopingen*, te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen: Een kapitaal weldoortimmerd HEERENHUIS met TUIN, mitsgaders KELDERS en KLUIZEN, aan het water uitkomende, gelegen te Utrecht, aan de Kromme Nieuwe Gracht, bij de Jeruzalemsteeg, met uitgang in dezelve, Wijk F., N°. 382; voorzien van een met Marmersteenen bevloerden Gang, acht Beneden- en Bovenkamers, allen behangen en met Stookplaatsen en waaronder eene Suite, twee Provisiekamers, Keuken, Wijn- en Provisiekelders, Zolder, Vliering enz. Te aanvaarden 1 Mei 1848. Breeder bij Biljetten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

, Men is voornemens op Maandag den 22sten November 1847, des voormiddags elf ure, ten Huize van den Kastelein *Jacob Bergen*, aan het Zand, in de Zijpe, in het openbaar te verkoopen:

Een nieuw gebouwd HUIS, met TIMMERMANSWERKHUIS, HOUTSCHUUR en ERF, zeer voordeelig staande en gelegen aan het Zand, in de Zijpe, aan het N. H. Kanaal, groot in oppervlakte 4 Roeden, 40 Ellen, bij het Kadaster bekend in de Sectie H, onder Nummer 474; zijnde het Huis, behalven van groote Regenwaterbak, ruime Kelder en Zolders, voorzien van velerlei Gemakken.

De Kooper zal daarbij uit de hand kunnen overnemen alle de TIMMERMANS- en MOLENMAKERS-GEREEDSCHAPPEN, waarvan de Inventaris in alle deelen compleet is en waaronder is eene compleete Hei-Stelling.

Het Perceel met de Gereedschappen zijn inmiddels *Uit de Hand te Koop* en te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner C. BEUKENKAMP en bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe, ten wiens Kantore de Verkoopsvoorwaarden ter lezing liggen.

, Op Donderdag den 25sten November 1847, des namiddags ten 1 ure, zal men in *het Regthuis* te Willige-Langerak, ten overstaan van den Notaris W. H. J. CAMBIER VAN NOOTEN, in het openbaar verkoopen:

Een Perceel WARMOEZIERSLAND, met de daarop staande Betimmeringen, gelegen in de Gemeente Willige-Langerak, aan den Singel der Stad Schoonhoven.

Bij het Kadaster bekend in Sectie A, de Nommers 9 en 9*bis*, te zamen groot 14 Roeden, 56 Ellen; waarvan de Memorie van Lasten en Voorwaarden van verkoop, acht dagen vóór de verkooping, ter lezing zullen liggen ten Kantore van voornoemden Notaris, bij wien tevens nadere informatien zijn te bekomen.

Op Zaturdag den 27sten November 1847, des namiddags ten vijf ure, zal men aan het Lokaal van Verkoopingen, te Utrecht, achter St. Pieter, publiek verkoopen:

N°. 1. Eene kapitale HUIZINGE, ERF, GROND en TUIN, Kelders en Kluizen, te Utrecht, aan de Oude Gracht, tusschen de Geerte- en Vollerbruggen, Wijk A, N°. 87, voorzien van negen Kamers, Keuken, Domestiekenkamers, Zolders en Vliering, benevens eene Bergplaats.

No. 2 à 8. Zeven KAMEREN of WONINGEN, achter het vorige Perceel, in de Leuningpoort, Wijk A, N°. 78 à 84.

N°. 9. Twee WONINGEN, in eene Poort in de Groot-Eligensteeg, tegen laatstgemeld Perceel, Wijk A, N°. 105 en 106.

N°. 10. Eene HUIZINGE, te Utrecht, in de Vrouwjuttestraat, Wijk A, N°. 347, waarin vier Kamers, Kelder en Zolder.

N°. 11. Eene kapitale HUIZINGE, ERF, GROND en TUIN, met Kelders en Kluizen, te Utrecht, aan de Oude Gracht, tusschen de Geerte- en Vollerbruggen, Wijk B, N°. 73, bestaande uit zeven Kamers, Domestieken- en Strijkkamers, Keuken, Zolder en Vliering.

N°. 12 à 14. Drie wel ter nering staande HUIZEN, te Utrecht, in de Choorstraat en op den hoek op de St. Maartensbrug, Wijk E, N°. 1, 2, 3 en 5, waarvan twee naast elkander, door den stand gunstig geschikt voor handel of andere bedrijven.

N°. 15. Eene HUIZINGE, ERF en GROND, te Utrecht, aan de Nieuwe Kade, Wijk C, N°. 989, bevattende zes Kamers, Keuken, Kelder en Zolder, benevens een Pakhuis naast de Huizinge.

N°. 16. Eene HUIZINGE, ERF en GROND, met Pakhuis en Stalling, te Utrecht, aan het Vreeburg, Wijk C, N°. 742, bestaande de Huizinge uit een Voorhuis, drie Kamers, Kabinetje, Keuken, Kelders en Zolder.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt ten Kantore van de Notarissen STEVENS en BUSKES, te Utrecht.

***,* AAN DE KOOPERS VAN HET**
GROOT NEDERLANDSCH PRENTENBOEK
WORDT BERIGT, DAT HET
NIEUWE PRENTENBOEK

binnen weinige dagen geheel afgedrukt zal zijn en zoo spoedig doenlijk aan den Boekhandel worden afgeleverd. Schoon het Binden van zoovele duizende Exemplaren een geruimen tijd vereischen zal, hoopt de onderget. de geheele verzending nog vóór het einde dezer Maand te doen afloopen.

's Gravenhage, *November* 1847. K. FUHRI.

, De Notaris Mr. H. DIJCKMEESTER, te Tiel, zal op Donderdag den 25sten November 1847, des voormiddags om 11 uur, in *het Heeren-Logement*, op de Markt te Tiel, doen inzetten, om veertien dagen daarna aldaar te worden verkocht:

Onder Ommeren:

De HEERLIJKHEID *OMMEREN*; voorts een BOUWHOF, genaamd *DE OOIJEVAARS NEST*, bestaande in een Huis, Bergen, Schuur, Hof en Boomgaarden, Bouw- en Weilanden, Pasch en Bosch. Te zamen groot ongeveer 53 Bunders.

Deze Goederen zullen eerst in Percelen en vervolgens de Heerlijkheid en Bouwhof, groot ruim 45 Bunders, in massa geveild worden.

Bij Billetten breeder omschreven en inlichtingen te bekomen bij den Notaris *Dijckmeester*, te Tiel.

, De Boekhandelaar W. EEKHOFF, te Leeuwarden, heeft *alom* verkrijgbaar gesteld:

I. ALMANAK
VOOR
LANDBOUWERS EN VEEHOUDERS,

voor 1848; *bevattende vele nuttige zaken, om van den Landbouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken.* Tweede Jaargang, 96 Bladz., voor 30 Cents.

Voor allen, die in de hoofdbron des bestaans van ons Vaderland belang stellen, bevat dit nuttig Jaarboekje, dat onder medewerking van de Hoogleeraren *van Hall* en *Bergsma* is zamengesteld, veel belangrijks, weshalve alle Landbouwers worden uitgenoodigd, dezen Almanak te koopen. Van niet minder nut voor hen is:

II. *VEITH.* DE VERBETERDE VLASBOUW, *of Beschrijving van de wijze waarop in Belgie, Beijeren, enz. de Vlasteelt en Vlasbereiding plaats heeft*, vert. door R. J. VAN DER LEIJ. 54 Bladz., met Plaat, voor 40 Cents.

III. RÉSUMÉ DES PRINCIPAUX ÉVÉNEMENTS DE L'HISTOIRE GÉNÉRALE, *ou Extrait des Élémens d'Hist. Gen. de Mr. D. LEVI*, 1e Partie: *Hist. Ancienne*, 50 Cents.

Dit Werkje voorziet in eene behoefte aan eene goede Algemeene Geschiedenis op de Kostscholen in ons Vaderland, waarvoor het Werk van LEVI te uitvoerig is.

IV. BLOEMLEZING UIT DE NEDERD. BERIJMING VAN DE PSALMEN, op Velin Papier, in Karton, 60 Cents, de druk voor *Schoolgebruik* 30 Cents.

De nuttige strekking van dit Werkje, ter Godsdienstige vorming van jonge Lieden, is velen reeds bij ondervinding gebleken.

, Bij den Boekhandelaar C. WEDDEPOHL, te Amsterdam, ziet heden het licht:

N°. 3 VAN HET STAATKUNDIG BLAD
DE WAARNEMER.

In dit Nommer komt voor: *Een Tafereel der vreije verkiezingen uit het jaar* 18??

De Inteekening staat open bij den Uitgever, alsmede bij de meeste Boekhandelaars in Nederland, volgens Prospectus, hetwelk gratis wordt afgeleverd. Elk Nommer is afzonderlijk à 15 Cent te bekomen.

, De Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem, heeft uitgegeven en verzonden:

EEN WOORD VAN OPWEKKING BELANGENDE
GODSDIENSTIGE MUZIJK,
IN HUISGEZIN EN KERK.
TOT ZIJNE PROTESTANTSCHE LANDGENOOTEN GERIGT
DOOR
H. J. VELDWIJK,
Predikant te Arnhem.
Prijs 40 Cents.

, BOUDEWIJNS Jonge Jufvrouwen. . *f* 2,90, BOUDEWIJNS Beelden en Schaduwen *f* 1,50, en KNEPPELHOUTS Verhalen, behooren onder de meest gezochte werken van den tegenwoordigen tijd.

, Bij de Boekhandelaren JOHs. VAN DER HEIJ en ZOON, te *Amsterdam*, is van de *Pers* gekomen en *alom* verzonden:

Dr. *J. SCHERR,*
DE PROPHEET VAN FLORENCE.
(1492—1498)

Tweede Deel. In gr. 8°. Met Vignet. Prijs *f* 3,60.
De prijs der *twee Deelen compleet.* . . *f* 7,—.

Nog is *aldaar* dit jaar uitgegeven en *alom* verkrijgbaar gesteld:

I. Dr. *J. J. VAN OOSTERZEE*, LEERREDENEN. *Tweede Druk.* In gr. 8°. *f* 3,90.

II. PROFr. *W. A. VAN HENGEL*, VIJF BRIEVEN *over Das Leben Jesu*, enz. *Tweede Druk.* In gr. 8°. *f* 1,30.

III. *B. GLASIUS.* DE VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN der **KERKHERVORMING** in *Nederland* verhaald aan de Vaderlandsche Jeugd. In 8°. *f* 0,45.

IV. *ALETOPHILUS.* EEN WOORD van *Herinnering, Bemoediging* en *Raad*, bij den aanvang van het jaar 1847, enz. In gr. 8°. *f* 0,50.

, K. FUHRI, te 's Gravenhage, heeft alom verzonden eene

NIEUWE, VOLLEDIGE, GOEDKOOPE EN MET VELE AFBEELDINGEN VERMEERDERDE
UITGAVE IN VIER BOEKDEELEN
VAN
PROF. SOMMER'S TAFEREEL VAN HET HEEL-AL.

HERZIEN, VERBETERD EN VERMEERDERD MET DE NIEUWSTE ONTDEKKINGEN, EN VERMEERDERD MET

***LITTROW'S* STERREKUNDE IN HAREN GEHEELEN OMVANG.**

INHOUD:

I. DE STERREKUNDE, in haren geheelen omvang, door J. J. VON LITTROW. Naar de derde Hoogduitsche uitgave bewerkt door G. A. HONDEYKER, Onderwijzer in de Wis- en Zeevaartkunde te Amsterdam.

II. DE VASTE OPPERVLAKTE DES AARDBOLS, zoowel der *uitwendige gedaante* der Aardoppervlakte, als der *inwendige gesteldheid* van de Aardkorst en hare Bestanddeelen.
DE VLOEIBARE OPPERVLAKTE DES AARDBOLS.

III. DE DAMPKRING EN DE NATUURLIJKE GESCHIEDENIS DER OPPERVLAKTE VAN DEN AARDBOL.

IV. DE BEWERKTUIGDE SCHEPPING.

Bovengenoemde Boekhandelaar heeft dit Werk uit het fonds van de Heeren *Gebr. Diederichs* aangekocht. De drie eerste Deelen van den herdruk waren toen reeds afgedrukt. Het vierde gaat thans ter perse. De prijs dier drie Deelen is als volgt: I *f* 12,75. II *f* 7,80. III *f* 6,60; alzoo te zamen *f* 27,15. Hoe matig die prijs ook gesteld is, velen zullen echter tegen zoo groote uitgave in eens opzien. De tegenwoordige Uitgever heeft begrepen, in den tegenwoordigen stand van zaken niet beter te kunnen doen, dan eene

NIEUWE INTEEKENING TE OPENEN
OP DE DRIE REEDS UITGEGEVENE DEELEN, VOOR DEN UITERST GERINGEN PRIJS VAN
SLECHTS VIJFTIEN GULDEN.

Voor deze som zal men zich tot 31 Dec. 1847 de drie eerste Deelen van dit Werk kunnen aanschaffen. Na dien tijd blijft de hierboven opgegeven prijs onveranderlijk aldus bepaald. Het vierde en laatste Deel zal worden afgeleverd voor den gewonen prijs van *zestig* Cents per Aflevering.

Zij die zich de betaling gaarne gemakkelijk zagen gemaakt, worden daartoe in staat gesteld. Men zal niet genoodzaakt zijn de drie Deelen in eens te ontvangen, maar de vrijheid hebben de Aflevering van twee tot twee Maanden te doen plaats hebben, mits zich hieromtrent bij de Inteekening verklarende.

, De Boekverkooper K. FUHRI, te *'s Gravenhage*, berigt, dat op heden naar de voornaamste steden in de nabijheid zijner woonplaats verzonden is:

HET PRACHTJAARBOEKJE
AURORA, VOOR 1848,

uitgegeven door Mr. J. I. D. NEPVEU en opgedragen aan H. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje.* Met *oorspronkelijke Staalgravuren* en in fraaijen Linnen Band, verguld op snede. Prijs *f* 4,90.

De verzending naar verder afgelegen plaatsen zal binnen weinige dagen geschieden.

***,* ALGEMEENE**
'SGRAVENHAAGSCHE COURANT,
EEN STAAT- EN LETTERKUNDIG WEEKBLAD,
VERSCHIJNENDE OP IEDEREN ZATURDAG.

Deze Courant, voornamelijk ten doel hebbende om Berigten van onderscheiden aard mede te deelen, welke gezegd kunnen worden eene *blijvende waarde* te bezitten, en eenen heiligen strijd te voeren tegen woelingen, welke de Maatschappelijke Orde verbreken en de Leeringen des Christendoms verwoesten, zoo hebben de Redacteurs en Uitgevers dezer ALGEMEENE 's GRAVENHAAGSCHE COURANT ook besloten, om als *litteratuur* in dit Blad aantebieden:

DE ZEVEN HOOFDZONDEN VAN
EUGÈNE SUE,

ten einde die in ons Land en in onze Taal bijkans even spoedig *en zoodanig* aan het licht te brengen, als die in het Dagblad LE CONSTITUTIONNEL (*het echte en oorspronkelijke*) worden geplaatst. Daar nu dat Werk, volgens de daarvan gedane aankondiging, met iederen dag in het evengenoemde Fransche Dagblad staat te verschijnen, zoo kunnen diegenen, die op deze *Courant* zijn geabonneerd, of zich *dadelijk* daarop abonneren, hetgeen bij alle *Boekhandelaars* en *Post-Directeuren* geschieden kan, zich de lezing van dat letterkundig voortbrengsel des *beroemden Schrijvers* op de onkostbaarste wijze verschaffen. De prijs dezer Courant is per 3 maanden slechts *f* 1,10.

A. KLOOTS & COMP., te 's Hage.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.